

Fiskerisektoren er verden over præget af ubalance. Fangstkapaciteten overstiger fiskerimulighederne. Det medfører både en dårlig økonomi i fiskeriet og også et uønsket stort fisketryk på mange fiskebestande. Den største fiskeripolitiske udfordring er derfor at få tilpasset fiskerikapaciteten til de fiskemuligheder, der også er. Det er en vanskelig opgave ikke mindst på grund af de sociale omkostninger, der også er forbundet med en sådan omstilling. Kun ved at få tilpasset kapaciteten kan vi få mindsket presset på den løbende regulering af fiskeriet og hermed skabe grundlag for at sætte flere forsøg i gang med nye reguleringsformer, der kan give fiskerne større frihed. Ved indretningen af reguleringen må vi søge at undgå unødigt spild, herunder discard. Der er mange årsager til discard, udsmid eller genudsætning, som det også kaldes, og der er derfor ikke nogen nemme løsninger på problemet.

Kvotestystemet er ofte udråbt som den store synder, og sagen er jo også, at når kvoten er opfisket, skal den del af fangsten, der overstiger kvoten, smides ud igen. Det er et problem, især udalt i fiskerier, hvor flere arter indgår. Der kan fiskeren komme i den situation, hvor han ikke har lov til at lande en del af fangsten, der i stedet skal discardes. Der er også andre årsager til discard, f.eks. at fisken ikke opfylder de gældende mindstemål, eller at dens markedsværdi er så ringe, at fiskeren ikke ønsker at bringe den i land. En del af problemet kan løses ved udvikling af redskaber, der i højere grad sorterer i fangstøjeblikket. Jeg vil gerne understrege, at jeg prioriterer dette meget komplekse problem højt ikke mindst inden for vores EU-samarbejde.

De fiskerimuligheder, som Danmark har til rådighed, fordeles mellem medlemslandene efter en ganske nøje fastsat nøgle, der fastlægger de enkelte landes kvoteandel. Den er fastlagt én gang for alle. Dette element er væsentligt, for det sikrer stabilitet de enkelte lande imellem. Princippet om det, vi kalder relativ stabilitet, er et af grundelementerne i den fælles fiskeripolitik.

Det er ikke realistisk at tro, at der bliver ændret meget ved kvotepolitikken i EU før tidligst ved revisionen af den fælles fiskeripolitik i år 2002. EU's forvaltning af ressourcerne sker med udgangspunkt i det, der kaldes grundforordningen. Heri fastlægges de foranstaltninger, som EU kan benytte for at sikre en rationel, men også en ansvarlig udnyttelse af ressourcerne på et bæredygtigt grundlag. I grundforordningen

nævnes specifikt, hvilke reguleringsinstrumenter der kan anvendes. Det omfatter bl.a. en fastsættelse af, hvilket antal og hvilken type fiskefartøjer der kan få tilladelse til at fiske, fastsættelse af tekniske foranstaltninger for fiskerskaber og deres anvendelsesområde, fastsættelse af mindstemål eller mindstevægt for fisk, der må fanges, også med fastsættelse af incitamenter, herunder også de økonomiske, til fremme af mere selektivt fiskeri.

Ved revision af grundforordningen i 1992 blev der åbnet mulighed for regulering af fiskeriindsatsen, eksempelvis ved tilladte antal havdage frem for regulering ved kvoter. Denne mulighed kan man ikke sige har slået igennem i praksis. En af årsagerne hertil er de manglende erfaringer med anvendelsen af indsats og styring frem for kvoter. En anden årsag er, at det ikke er en helt simpel ting at måle indsatsen. Hvordan skal man f.eks. vægte en fiskedag for en lille garnbåd i forhold til fiskedag for en større trawler? Der er ikke nogen generel og acceptabel teknisk løsning på dette spørgsmål. Grundforordningen åbner også mulighed for at gøre kvotereguleringen mere fleksibel f.eks. ved flerårige kvoter, og jeg understreger, at jeg arbejder for, at disse muligheder bliver udmøntet i den fælles fiskeripolitik.

I EU fastlægges også flerårige udviklingsprogrammer for medlemmernes fiskerflåde. Målet er en generel nedskæring af kapaciteten i alle medlemslande, så man på lidt længere sigt kan formindske fiskeritrykket. For at fremme kapacitetstilpasningen gives der tilskud fra EU til ophugning af fartøjer. Samtidig eksisterer der støttemuligheder til modernisering og nybygning, hvis anvendelse afhænger af det enkelte lands flådeprogram. I erkendelse af, at den strukturelle tilpasning i fiskerierhvervet giver anledning til problemer i områder med stor afhængighed af fiskeri, har EU gennemført foranstaltninger for de fiskeriafhængige regioner i Europa. Der gives penge til omstrukturering, modernisering og omstillingen i fiskerisektoren, men også til udviklingen af andre erhverv i de fiskeriafhængige regioner. Det overordnede mål i den danske forvaltning af fiskerierhvervet er at styrke erhvervspotentialet for øget værditilvækst under skiftende forhold. Målsætningen skal bidrage til, at Danmark i den internationale konkurrence kan sikre en høj indtjening og beskæftigelse i sektoren under hensyn til princippet om en bæredygtig udnyttelse af naturressourcerne.